

Sedmična kolumna visokog predstavnika za BiH Christiana Schwarz-Schillinga: “Tri člana, jedno Predsjedništvo”

U ponedjeljak će novo Predsjedništvo Bosne i Hercegovine preuzeti dužnost. Predsjedništvo bilo koje zemlje ima veoma važnu reprezentativnu i simboličnu funkciju kako na domaćoj tako i na međunarodnoj sceni. Tročlano Predsjedništvo u ovoj zemlji predstavlja kreativan odgovor na složen izazov. Tokom proteklih deset godina, ova jedinstvena institucija nekada je uspijevala odgovoriti na te izazove, ali nekada i nije bila uspješna u tome.

Kada jeste uspijevala, izvršavala je dužnost koja je neophodna u svakom funkcionalnom demokratskom društvu – a to je snažan i nepristrasan angažman sa ciljem odbrane interesa građana u samom srcu političkog procesa, istovremeno predstavljajući i zastupajući građane Bosne i Hercegovine na adekvatan, dostojanstven način na državnim i međunarodnim događajima. To je bila institucija na koju može biti ponosan svaki građanin, a ne samo građani iz jednog od konstitutivnih naroda.

Kada nije uspijevala, još je više narušavala vjeru građana u politički proces na domaćem planu te je dovodila u pitanje sposobnost predstavnika Bosne i Hercegovine da predstavljaju zemlju na međunarodnoj sceni. U ponedjeljak će se desiti novi početak i svi mi, građani ove zemlje i oni koji joj žele dobro, želimo da novo Predsjedništvo uspije.

Način na koji se taj uspjeh može postići je jasan. Predsjedništvo dobro funkcioniše kada njegovi članovi poštuju

svoju formalnu obavezu da predstavljaju sve građane, a ne samo one koji su glasali za njih.

Kao što je svima poznato, tri člana Predsjedništva dolaze iz tri konstitutivna naroda. Međutim, ono što je manje poznato je činjenica da oni ne predstavljaju konstitutivne narode kao takve. Predsjedništvo i njegovi članovi predstavljaju i rade u ime cijele zemlje.

Institucija je postizala neuspjehe, i zbog toga dolazila na loš glas, kada su njeni članovi postajali pobornici jednog ili drugog konstitutivnog naroda. Dobro je funkcionisala kada su njezini članovi radili složno kako bi osigurali korist za cijelu zemlju.

Gotovo svaki član Predsjedništva u prošlosti se, barem u javnosti, obavezao da će voditi računa o interesima svih građana, čak iako u praksi neki od njih očigledno nisu poštovali taj princip.

Nema sumnje da će se i tri novoizabrana člana Predsjedništva u javnosti obavezati da će raditi u interesu cijele zemlje i svakog građanina, a ne samo određenog biračkog tijela. Od njih očekujem da tu obavezu ispoštuju i da djeluju za opšte dobro.

Ako se proces ustavne reforme bude odvijao brzo i uspješno, kao što se nadamo, ovo bi moglo biti posljednje Predsjedništvo koje radi u skladu sa složenim pravilima definiranim Dejtonskim mirovnim sporazumom. Ali, sve dok se ne desi takva promjena, ovo je Predsjedništvo koje imamo i ono mora izvršavati svoje dužnosti u skladu sa zakonom te efikasno i praktično u najvećoj mogućoj mjeri.

Prošle sedmice sam se sastao sa trojicom novoizabranih članova Predsjedništva, Željkom Komšićem, Nebojšom Radmanovićem i Harisom Silajdžićem, kako bi razgovarali o njihovom budućem radu. Zajedno, njih trojica mogu da imaju i treba da imaju pozitivan uticaj na živote i šanse svih građana Bosne i Hercegovine. Želim im puno sreće.

Christian Schwarz-Schilling je visoki predstavnik međunarodne zajednice i specijalni predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovini.